MEDEDELINGEN

HEEMKRING OKEGEM

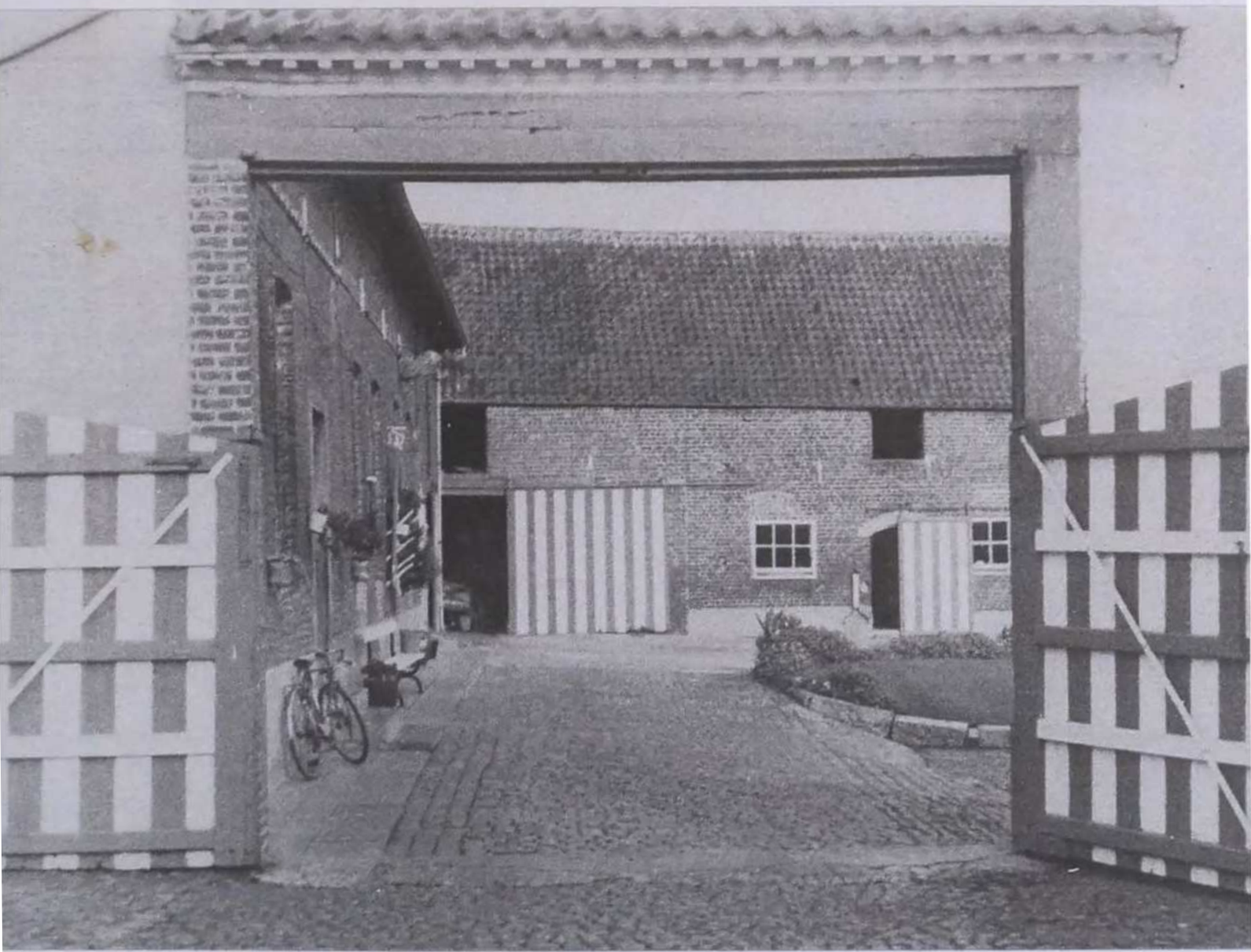

32ste Jaargang, 2007, nr. 4
VERSCHIJNT DRIEMAANDELIJKS
Afgiftekantoor Ninove 1
4e trimester 2007

BESTUURSLEDEN

Voorzitter: Herman Van Isterdael, Idevoordelaan 27, Okegem (054/32.23.02)
Secretaris: Patrick Praet, Kievitlaan 25, Ninove (054/32.71.58)
Penningmeester: Suzanne Van der Speeten, Hazeleerstraat 19, Okegem
(053/66.76.89)
Bestuursleden:
Jozef Van der Speeten, Guldenboom 12, Okegem (054/33.55.75)
Godelieve De Deyn, Kouterbaan 34, Okegem (054/33.48.70)
André Segers, Bievegemstraat 18, Roosdaal (054/33.65.68)
Herman Brantegem, Hazeleerstraat 24, Okegem (053/68.04.51)

Uitgegeven met de steun van het stadsbestuur van Ninove (75 euro).

Verantwoordelijke uitgever: Herman Van Isterdael Idevoordelaan 27, 9400 Okegem-Ninove
Elke auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn artikel.

Een jaarabonnement op Mededelingen Heemkring Okegem kost amper 4 Euro. Erelid wordt men vanaf 6 Euro. Lid worden kan door de som te storten op rekeningnummer
850-8193434-36 van Heemkring Okegem.

Voorzijde: foto van het Hof te Hazeleer ca. 1978.

Centrale Bibliotheek

OKEGEMSE MIGRATIE NAAR WALLONIË EN FRANKRIJK

Jozef Van der Speeten

Vorig jaar schreven we reeds over "Okegemse landverhuizers naar Amerika". In deze bijdrage willen we ingaan op de migratie van Okegemnaars die in voorgaande eeuw hun geluk gingen zoeken in Wallonië of Frankrijk.

We kwamen op het idee na het lezen van het prachtige boek dat Guido Fontein in 2006 schreef met als titel "*Boerenpsalm Vlaamse boeren in Wallonië*". Vooraleer met opsomming van de Okegemse migranten te beginnen brengen we u eerst een algemeen beeld van de Vlaamse trek naar Wallonië, een beeld dat we vonden in het inleidend hoofdstuk van het voornoemde boek.

De massa Vlaamse migranten die om den brode hun dorpen voor Wallonië verlieten deed dit in opeenvolgende golven. Zo zijn al vanaf 1854-1855 in de mijnsite Bois-du-Luc, bij La Louvière, sporen te vinden van de aanwezigheid van Vlaamse migranten. De "Train des flamands" voerde vanaf 1854 pendelaars uit de streek van Geraardsbergen van Houdeng tot in de mijnsite van Bois-du-Luc. Deze trein reed zijn laatste rit in 1959, het jaar van de sluiting van de mijn, wat betekent dat die meer dan een eeuw heeft gereden. In de loop van deze periode vestigden veel pendelaars zich in hun werkgebied om de lange en weinig comfortabele verplaatsingen te vermijden. Of omdat sommige mijneigenaars voor die tijd zeer aantrekkelijke woningen bouwden om de mijnwerkers aan zich te binden.

De Vlaamse migranten trokken naar Wallonië, waar de kolenindustrie om arbeidskrachten schreeuwde en waar de Vlaamse seizoenarbeiders op de grote hoeven in Waals-Brabant en Henegouwen bewonderd werden om hun werkkracht en gevreesd om hun geweld.

De massale migratie van Vlaamse boeren die in Wallonië hoeven pachtten en zelfs kochten kwam later op gang vanuit een Vlaanderen dat aarzelend was opgestaan uit jarenlange ellende. Het begin was niet gemakkelijk. Vele boeren waren de Franse taal niet machtig. Weemoed, heimwee en verlangen naar hun geboortestreek waren schering en inslag. Ze waren op henzelf aangewezen maar met Vlaamse koppigheid en taaiheid kwamen ze erdoor en erover. Ze hadden veel werk en dat bood hen de gelegenheid om hun noden te vergeten.

De Vlamingen steunden ook elkaar, er werden vergaderingen en avondfeesten georganiseerd. Hoe werden ze door de Waalse bevolking ontvangen? In het begin was er een beetje achterdocht en wantrouwen bij de Walen. Ze dachten dat de Vlamingen hun broodwinning kwamen roven of hen alles ontnemen. Maar zij die hun bedrijf overlieten hadden liever een Vlaming want ze waren zeker dat het bedrijf in goede handen was en dat ze betaald zouden worden.

Na enkele jaren kwam er verandering. De vervallen hoeven werden opgeknapt, de akkers brachten meer op en de handel kwam op hen af. Na enige tijd werden ze door de plaatselijke geestelijkheid opgemerkt. Ze gingen naar de kerk en kwamen in aanmerking om zitting te nemen in kerkfabrieken en andere kerkelijke instellingen.

Hoe lang bleven de boeren Vlaming in Wallonië of hoe lang bleven ze vreemdeling in die nieuwe omgeving? De integratie is een zaak van generaties. De eerste generatie bleef Vlaming. Ze droegen het beeld mee van een Vlaanderen dat niet meer bestaat. Het Vlaanderen van Mariabeelden en spreuken aan de muur is vervangen door een Vlaanderen van fermetteparken en autowegen. De tweede en derde generatie zetten de stap van allochtoon naar autochtoon via het onder-

wijs. Vandaag behouden veel van die nieuwe Walen enkel hun Vlaamsklinkende naam[1]. (1)

1. Jan Jozef Van Boxstael

Hij verliet Okegem in 1897 met zijn gezin en ging zich vestigen in een grote boerderij te Lessen. Hij had toen al een en ander meegemaakt dat de moeite waard is om er iets meer over te vertellen.
Jan Jozef Van Boxstael werd op 9 maart 1842 te Aaigem geboren als zoon van Joannes en Joanne Catharina Schouppe. Het echtpaar startte in moeilijke omstandigheden: het hoogtepunt van de vlascrisis, gevolgd door de rampjaren en mislukte aardappeloogsten. Het jong gezin werd tussen 1842-1848 herhaaldelijk financieel bijgestaan door moeder Judoca De Waele. De geleende sommen werden vereffend bij de kaveling in 1852.

Het is ons niet bekend welke studies Jan Jozef gedaan had. Hoogstwaarschijnlijk werd hij reeds vroeg ingeschakeld in het boerenbedrijf van zijn ouders. Op jeugdige leeftijd moest hij mee met zijn vader die met een dorsmachine rondreed en bij de boeren in het omliggende het koren ging dorsen.
Maar zijn jong leven kreeg in de jaren zestig van de 19de eeuw plots een wending.

Jan Jozef Van Boxstael meldde zich te Gent als vrijwilliger voor het Pauselijk Zouavenkorps. Hij gaf gehoor aan de oproep van paus Pius IX tot de christelijke wereld om hem ter hulp te komen. Want de Kerkelijke of Pauselijke Staten werden

---

[1] FONTEIN Guido, *Boerenpsalm. Vlaamse boeren in Wallonië - De Vlaamse ziekte*, p. 24-33.

in hun bestaan bedreigd door het streven naar nationale eenheid van Italië.

Monseigneur Xaveer de Merode, een Belg destijds kamerheer van de Paus, werd aangesteld om dit plan te verwezenlijken. Op zijn voorstel werd de beroemde Franse generaal de la Moricière aangesteld tot bevelhebber van het pauselijk leger. De troepen werden aanvankelijk gevormd uit Franse en Belgische (vooral Vlaamse) vrijwilligers. Later werden die aangevuld met vrijwilligers uit Nederland, Ierland, Zwitserland en Italië.

In België werd een centraal aanwervingsbureau ingericht te Brussel met provinciale kantoren te Brugge, Gent, Leuven, Luik en Doornik. De eerste aanwervingen volgden reeds in april en eind 1860 waren reeds een paar honderd jonge mannen ingeschreven. In Rome kwamen de Belgen en de Fransen samen in een afzonderlijk opgericht bataljon, Franco-Belgen, genaamd.

In de periode 1860-1870 werden er in ons land 1802 vrijwilligers genoteerd, waaronder 670 uit Oost-Vlaanderen.
In 1860 begonnen de vijandelijkheden. Garibaldi, een verwoed anti-klerikaal en nationale held, ontscheepte van Sicilië op Italiaanse bodem om zijn opmars naar Rome voor te bereiden. Ondertussen vielen de Piëmontezen de noordelijke Pauselijke Staten binnen. In september 1860 werd het pauselijk leger verslagen te Spoleto. Na korte tijd was ruim twee derde van de Pauselijke Staten in handen van de troepen van Garibaldi.
Paus Pius IX besliste het overige deel van zijn erfgoed te behouden en liet zijn leger opnieuw inrichten, aangevuld met vrijwilligers uit Nederland, België, Frankrijk, Ierland en Italië.

Jan Jozef Van Boxstael speelde van 1866 een rol in het leger der Pauselijke Zouaven. Nadat hij te Gent de nodige papieren voorgelegd had o.a. een getuigschrift van de pastoor waaruit bleek dat hij van goed en zedelijk gedrag was, vertrok hij naar Rome. Daar kwam hij aan op 18 november 1866 en

werd ingeschreven als pauselijk zouaaf onder nummer 3117. Meestal ontving Paus Pius IX persoonlijk de strijders die hem kwamen bijstaan en gaf hen een medaille van O.-L.-Vrouw. De paus vroeg Jan Jozef om tolk te zijn voor de Nederlandse vrijwilligers die samen met hem aangekomen waren. De paus veronderstelde dat Jan Jozef omdat hij Belg was, ook tweetalig was[2].

In 1867 besloot Garibaldi definitief tot zijn opmars naar de "Eeuwige Stad" Rome. Hij werd echter tot staan gebracht door de moedige Zouaven in de beroemde slag bij Mentana op 3 november 1867. Het was de grootste en roemrijkste overwinning van de Pauselijke Zouaven. Zij werden gedecoreerd met het Mentanakruis Fidei et Virtuti (trouw en moed). Het opspelden van dit kruis werd gedaan door de generaal en ging gepaard met de overhandiging van een brevet waarbij de paus zich gewaardigde het kruis toe te kennen voor de bijzondere prestatie.

Korporaal Jan Jozef Van Boxstael werd na de slag van Mentana bevorderd tot sergeant om zijn moed en zelfopoffering. Hij had immers het leven gered van een Franse Zouaaf die van adellijke afkomst was. Om hem te belonen wou deze hem een hoeve in Frankrijk schenken. Jan Jozef weigerde echter dit mooie aanbod en zei dat hij die daad gesteld had uit plichtsbesef en naastenliefde.

Jan Jozef Van Boxstael kreeg ook het ereteken "Bene Meranti". Het was een gouden medaille die hij samen met 36 Zouaven kreeg omdat ze hulp hadden geboden in het stadje Albano. Die stad werd getroffen door de cholera en heel wat mensen vluchtten naar Rome. De Zouaven begroeven de doden en verzorgden met onverschrokken zelfopoffering de zieken.

---

[2] Mondelinge mededelingen van kleindochter Yvonne Van Boxstael.

Op 16 september 1868 beëindigde hij zijn engagement en zwaaide af. Met de zegen van de Paus keerde hij terug naar Aaigem waar hij met vreugde en fierheid werd ontvangen door zijn familie en dorpsgenoten.

We willen het nog even hebben over het uniform dat de Pauselijke Zouaven droegen en waarvan u wat verder een foto vindt.

De grijze vest was afgezet met rood zonder kraag, vooraan open en versierd met rode tressen waarvan de knopen met leliën versierd waren. De mouwen waren vastgemaakt met een rij rode knopen. Een zeer brede broek gaat tot onder de knieën en werd samengedrukt aan de kousenband. De benen zaten in slobkousen van oranje-bruin leder, eindigend op zwarte rijlaarzen. In de gordel was een brede sjerp van rode wol. Op het hoofd stond een grijze kepie omringd door een scharlaken band. Als wapen had hij een geweer waarop een bajonet stak.

In 1870 verklaarde Frankrijk de oorlog aan Duitsland en de Franse brigade die in de Pauselijke Staat verbleef werd teruggeroepen. Op 11 september 1870 trokken 60.000 Italiaanse soldaten het pauselijk grondgebied binnen en op 20 september werd Rome ingenomen. Op 31 december 1870 deed Victor Emmanuel zijn intrede in Rome dat de nieuwe hoofdstad van het Verenigd Koninkrijk Italië werd. Paus Pius IX trok zich in het Vatikaan terug. Pas in 1929 erkende Italië de onafhankelijkheid en neutraliteit van Vatikaanstad en kende de Paus alle rechten toe als staatshoofd[3].

---

[3] DE SUTTER Prosper, *Dominicus Dhaes, Pauselijk Zouaaf van Nieuwerkerken*, in: *Liniaal*, jg. XI, nr. 2, p. 10–12.

Na die twee jaren afwezigheid werd Jan Jozef terug geconfronteerd met de harde werkelijkheid van het leven en werd het tijd dat hij aan zijn toekomst begon te denken. Hij werd terug ingeschakeld in het bedrijf van zijn ouders en na de oogsttijd ging hij opnieuw met de dorsmachine naar de hofsteden in de omliggende dorpen.

Zo kwam hij ook naar Okegem en leerde er op het hof van Jan Francis Van Houtem Maria Anna Asscherickx kennen. Zij was de dochter van Joannes Francis Asscherickx van Denderleeuw en Rosalie Van Houtem en werd te Denderleeuw geboren op 7 mei 1845. Op 8 februari 1871 trad Jan Jozef met Maria Anna in het huwelijk dat werd afgesloten te Aaigem. Na hun huwelijk keerde het jonge paar naar Okegem terug en ging inwonen bij de familie Van Houtem op de hofstede die gelegen was op de hoek Fonteinstraat-Bruggeweg.

Antoon Van Houtem, de grootvader van Maria Anna ging na het huwelijk met Maria D'Hoye naar het Hof te Eversem wonen. Hij was gemeenteraadslid van 1826 tot 1830 en lid van de kerkfabriek van 1817 tot 1838. Zijn zoon Judocus, die ongehuwd te Brussel in 1860 overleed, was lid van de kerkfabriek van 1838 tot 1851. Vanaf 1851 tot 1860 was hij penningmeester van de kerkfabriek van Okegem.

Toen Jan Jozef Van Boxstael in 1871 in het hof Van Houtem met zijn vrouw zijn intrek nam verbleven er nog Joannes Van Houtem, Petronella en Dominicus, allen ongehuwd. Er was ook nog een inwonende meid Barbara Van Linthout. Hij nam waarschijnlijk de boerderij in handen. Ook zijn familie groeide gestadig aan. Op het hof Van Houtem werden volgende kinderen geboren: Franciscus Xaverius (1871), Petronella (1872), Eduard Jozef (1874), Maria Sidonia (1875), Petrus Johannes (1878), Joannes Victor (1880), Maria Rosalia (1883), Desiré (1885) en Maria Delphina (1887).
Op politiek vlak was Jan Jozef ook actief, hij werd in 1884 verkozen tot gemeenteraadslid wat hij tot 1897 bleef. Hij

maakte dus in die periode heel wat mee te Okegem o.a. de stichting van de Christen Democraten in 1893 en de oprichting van de Zusterschool in 1894 en hij was lid van het "stichtend comité". Bij de instelling van het algemeen meervoudig stemrecht in 1895 kreeg hij 4 stemmen toegewezen. Op de 191 kiezers van Okegem waren er slechts 24 in dat geval.

Waarschijnlijk werd het gezin te groot om op het hof Van Houtem te verblijven. Hij zocht dus naar een ruimer verblijf en vond dit in het hof te Hazeleer dat hij pachtte van de familie Van den Berghe. Intussentijd werden de kinderen groot en de jongens werden naar het Sint-Aloysiuscollege van Ninove gestuurd waar de onderwijstaal toen nog het Frans was. In het archief van het college vonden we hun namen terug. Frans was student op het college in het schooljaar 1884 en 1885. Zijn broer Edward volgde de lessen vanaf 1886, Pierre vanaf 1889 en Victor van 1889 tot 1890.

Desiré deed in 1896 zijn 1e Communie in het college. Begin 1897 had Jan Jozef Van Boxstael grootse plannen. In de plaats van zijn huurcontract van het hof te Hazeleer te vernieuwen besloot hij Okegem te verlaten met de ganse familie en hij ging zijn heil zoeken in Wallonië. Hij vestigde zich op een grote hofstede in Lessen, genaamd "Ferme de Bronchenne". Daar kon hij zich met zijn groot gezin uitleven in een groot landbouwbedrijf waar hij de jonge zonen inschakelde. Zo kreeg de oudste zoon Frans de zorg voor de paarden toevertrouwd. Paardenmarkten en keuringen bezoeken was zijn taak.
Het ging Jan Jozef te Lessen voor de wind. Hij had een bloeiend landbouwbedrijf en kreeg aanzien in de stad en parochie. Hij werd o.a. voorzitter van de kerkfabriek Sint-Rochus.

Jan Jozef Van Boxstael overleed op 24 januari 1931 te Lessen. Tijdens de uitvaartmis werd een lijkrede uitgesproken

en waarin niet alleen zijn heldendaden als pauselijk Zouaaf vermeld werden maar ook zijn medewerking die hij verleend had aan de oprichting van de nieuwe parochie Sint-Rochus te Lessen waarvan hij de eerste voorzitter van de kerkfabriek werd. Ook werd vermeld dat zijn grote droom was dat een van zijn kleinkinderen priester zou worden om als "soldaat van Christus" te ijveren voor het rijk van God. Als erkenning voor zijn grote ijver aan de gemeenschap vereerde de regering hem met het burgerlijk ereteken 1e klas en het ereteken van het eeuwfeest (1830-1930).

Vooraleer het verhaal van Jan Van Boxstael - Anne Marie Asscherickx te sluiten willen we het nog even hebben over de kinderen.

Zijn oudste zoon Frans Xavier keerde in september 1905 terug naar zijn geboortedorp Okegem en ging inwonen bij de familie Perreman die de boerderij van zijn vader had overgenomen. Om welke redenen hij naar Okegem terugkeerde is ons niet bekend. Een jaartje later trad hij in het huwelijk met Francisca Leontine Van der Poorten van Denderleeuw. Het jonge koppel kon onmiddellijk aan de slag op het bedrijf waar Frans zijn kinderjaren had doorgebracht en werd na de dood van Karel Lodewijk Perreman eigenaar van de hofstede. Drie van zijn kinderen vertrokken in de jaren dertig naar Frankrijk waar ze zich op een boerderij verdienstelijk maakten.

De oudste zoon André en de twee oudste dochters vertrokken vóór de Eerste Wereldoorlog naar Frankrijk om daar te gaan "boeren". Zijn tweede zoon Aimé verbleef op het hof en baatte de boerderij na de dood van zijn vader verder uit. De twee jongste dochters Ernestine en Yvonne traden in het huwelijk met een boerenzoon en zetten de boerenstiel verder. Na de dood van Aimé werd het bedrijf niet verder gezet, noch door zijn weduwe, noch door zijn kinderen.

Pierre Jean Van Boxstael, een andere zoon van Jan Jozef, huwde met Marie Zoë Cnockaert en vertrok naar Frankrijk om daar de landbouwactiviteiten voort te zetten.

Zoon Desiré volgde zijn vader op op het hof te Lessen. Zijn zonen Jean Pierre en Michel kozen voor een ander beroep en deelden de grote hofstede in twee. Ze verblijven er momenteel nog. Wanneer we de stamboom bekijken die Yvonne Van Boxstael opstelde van haar familie valt op dat de meeste van de kinderen van Jan Jozef Van Boxstael, de stamvader, overleden in de jaren vijftig en zestig van vorige eeuw.

Na de Tweede Wereldoorlog verhuisden twee leden van de familie Van der Speeten-Van Cotthem naar Wallonië om daar hun geluk te beproeven en een nieuw leven op te bouwen.

2. Petrus Roger De Cocker

Godelieve Van der Speeten (geboren Okegem 18 juli 1931) huwde op 5 januari 1955 met Petrus Roger De Cocker (geboren Markegem 14 februari 1929). Na hun huwelijk verhuisden ze onmiddellijk naar een hoeve te Ronquières (Braine-le-Comte) die ze met medewerking van een makelaar hadden verworven. Pierre De Cocker sprak behoorlijk de Franse taal, maar voor Godelieve was het een moeilijk begin. De hoeve stond wat afgelegen van het centrum van het dorp maar de landerijen en de weiden lagen in de onmiddellijke nabijheid. Ze probeerden hun hoeveproducten melk en boter thuis of op de markt aan de man te brengen. In Ronquières werden twee kinderen geboren nl. Jean Paul in 1956 en Lutgart in 1957.

De familie Frans Van Boxstael-Van der Poorten voor het nieuwe huis in de Fonteinstraat (hoek Bruggeweg) in 1938.
boven: Aime en Jeanne.
tweede rij: Maria, Leontine, Frans,André.
onderaan: Yvonne, Ernestine.

Dorsen van het koolzaad op het veld.
(foto Y Van Boxstael)

Van der Speeten Suzanne De teelt van koolzaad.
16 jg (1991) pp.14-18

Jean Joseph Van Boxstael in uniform van Pauselijk Zouaaf.

PIEUX SOUVENIR
de Monsieur

Jean-Joseph VAN BOXSTAEL

Président du Conseil de Fabrique de l'église de Saint-Roch

Ancien sous-officier aux Zouaves Pontificaux ;
Décoré des distinctions pontificales « Pro Ecclesia et Pontifice », « Bene Merenti », « Mentana » et « Fidei et Virtuti », ainsi que de la Médaille Civique de 1re Classe et de la Médaille du Centenaire ;

Doodsprentje met foto van Jean Joseph Van Boxstael uitgedeeld bij zijn overlijden op 24 januari 1931.

In augustus 1958 keerde het jonge gezin terug naar Okegem om in het hof te Hazeleer aan de slag te gaan. Alfons Van der Speeten die op het hof boerde trouwde in 1958 en ging inwonen op de boerderij van zijn vrouw te Denderleeuw.
De activiteiten op de boerderij te Eversem konden dus normaal weer verder gaan. Ook het gezin breidde op enkele jaren fors uit met tien kinderen.

Pierre De Cocker werd te Markegem geboren als zoon van Achiel en Martha Zulma Descheemaecker die een hoeve uitbaatten te Markegem. Het gezin telde acht kinderen waarvan er vijf meisjes en drie jongens waren. Begin de jaren dertig werd de hoeve te klein voor dit grote gezin en de ouders zochten naar een grotere hofstede. Die vonden ze na veel vragen en zoeken in Waterloo waar er een herenboer twee hoeven bezat. In Waterloo kregen de kleine kinderen een taalbad en verleerden na enkele jaren hun moedertaal.
In 1941 trouwde een zoon van de herenboer en deze verplichtte de familie De Cocker te verhuizen. Gelukkig vonden ze een oplossing in de "Vlaanders" en nog wel in onze buurt nl. in de Walputhoeve te Meerbeke waar ze tot 1956 verbleven.
Pierre De Cocker werd eerst naar het college van Ninove gestuurd om de lagere school af te werken. Vervolgens moest hij van zijn ouders naar Oudenaarde vertrekken waar hij enkele jaren de landbouwschool volgde als interne leerling. Op zestienjarige leeftijd werd hij ingeschakeld in het bedrijf waar heel wat werk te verrichten viel zowel op het land als op de hoeve zelf. Zijn jongere broer Arsène deed vooral veldwerk dat nog met de paarden gebeurde en pas in de jaren vijftig werd overgeschakeld op de tractor.

Het hof te Walput, in de volksmond Wolput of Wolfput geheten, werd in de 12de eeuw gesticht door de abdij van Ninove. De hoeve stondin de Dendermeersen langs de weg van Meerbeke naar Pamel vlakbij de molen te Walput en het Walputbos. Midden de 17de eeuw werd een nieuw hof te

Walput gebouwd. Het werd uitgebaat door een kastelein of pachter in loondienst van de abdij. In de 18de eeuw werd een nieuwe en grote paardenstal gebouwd en werd ook het woonhuis vernieuwd. Eind de 18de eeuw werden het hof, de landerijen en meersen openbaar verkocht en de familie Du Bosch en Troisoeufs van Gent werden de nieuwe eigenaars. In de ruim tweehonderd jaar zijn er al heel wat pachters geweest die er getracht hebben hun brood te verdienen met noeste arbeid.
In 1982 verliet het gezin Hugo Baeyens-D'Hauwer Agnes de hofstede te Okegem en trok in op het hof te Walput. Na het huwelijk van zijn jongste zoon Filip liet Hugo de hofstede over aan zijn zoon en kwam terug naar zijn ouderlijke hoeve te Okegem.

Godelieve Van der Speeten werd te Okegem geboren op 18 juli 1931 als dochter van Johannes en Louisa Van Cotthem. Zij was het voorlaatste kind van het gezin dat acht kinderen telde en die nu nog alle acht in leven zijn.

In 1938 verhuisde dit kroostrijk gezin van een kleine hoeve in de Fonteinstraat naar het hof te Hazeleer in de Hazeleerstraat. Na de Tweede Wereldoorlog werd ze ingeschakeld in het bedrijf en leerde ze heel wat zaken die haar later te pas zouden komen als bijvoorbeeld melken, boter maken, koken, ...

Toen ze dan in 1955 huwde was ze bekwaam om op eigen benen te staan in het bedrijf dat ze samen met haar man runde. Waarschijnlijk zal ze zich in Ronquières enkele keren afgevraagd hebben hoe haar moeder dit deed. Maar ze heeft doorgezet en werd een flinke boerin en een goede moeder.
Pierre en Godelieve hebben in Okegem een prachtig bedrijf opgebouwd dat gemoderniseerd werd en met de jaren groter werd. Ook het gezin werd uitgebreid met tien kinderen, vijf jongens en vijf meisjes die na hun schooljaren ingeschakeld werden in de boerderij. "Vele handen maken licht werk" zegt het spreekwoord. Maar er is ook een tijd van weggaan. Drie

jongens en vier meisjes verlieten het ouderlijk huis en twee jongens en een meisje bleven thuis. In 1995 overleed Pierre zeer onverwacht. Gelukkig nam de jongste zoon Marc een tijd het roer in handen en zette het bedrijf verder. Maar niet voor lang. Hij was de boerenstiel beu en zocht een ander werk. Gelukkig voor Godelieve nam de oudste zoon Jean Paul de zaak over in 1996, maar hij woonde niet in. Zij verblijft nu verder in het voorvaderlijk bedrijf met haar twee zonen Marc en Jaak.

3. Alfons Van der Speeten

Alfons Van der Speeten (geboren Okegem 31 januari 1928) huwde op 14 juli 1958 te Denderleeuw met Simone Van Landuyt (geboren Denderleeuw 20 augustus 1930). Na hun huwelijk ging Alfons inwonen bij zijn schoonouders te Denderleeuw die een landbouwbedrijf uitbaatten te Denderleeuw. Na enkele tijd vlotte het niet meer zo goed met zijn schoonvader die nog oude ideeën over de werking op het bedrijf had en Alfons vertrok met zijn vrouw terug naar Okegem. Maar naar het hof te Hazeleer kon hij niet meer terugkeren want zijn zus Godelieve en Pierre De Cocker waren daar reeds aan de slag. Hij verbleef enige tijd in een huis van de Fonteinstraat en solliciteerde intussen voor een bedrijf in Wallonië. In die periode werd hun eerste kind Luc geboren te Ninove in augustus 1959.

Eind 1959 had het gezin een landbouwbedrijf gevonden in Sirault waar ze aan de slag konden. Het was een middelgroot bedrijf van ongeveer 10 ha groot. Voor het veldwerk werd nog een paard gebruikt maar dat was voor Alfons geen bezwaar, hij had als kleine jongen geleerd met paarden om te gaan. Alfons had ook geen moeite om met de Walen te converseren. In 1941 verliet hij de lagere school te Okegem en

werd hij ingeschreven in het Mulhof te Liedekerke waar de vakken toen nog in het Frans gegeven werden. Na enkele jaren was hij de school beu en werd ingeschakeld op het ouderlijk boerenbedrijf. Zijn vrouw Simone had evenmin moeite met de Franse taal, want ze had na het lager onderwijs nog enkele jaren de lessen gevolgd in een middelbare school te Geraardsbergen als interne leerling.

In de jaren zestig werd het gezin nog vergroot met een dochter Lea en een zoon Johan. Een tiental jaren later kwam er een groter hof vrij dat Alfons en Simone overnamen. Daar viel er harder te werken zowel op het hof als op het veld. De hoeveproducten als melk en boter werden thuis of aan een opkoper verkocht. Alfons had in de winter zelfs nog een bijzaak, hij verkocht thuis witloof dat hij zelf gekweekt had.

Begin de jaren zeventig deden de machines hun intrede op de boerderij en het veldwerk gebeurde met de tractor die het veldwerk veel lichter maakte. Ook kregen ze al wat hulp van de kinderen die hun studies hadden beëindigd. Alhoewel de ouders nog regelmatig het Nederlands gebruikten antwoordden de kinderen in het Frans. Ze hadden immers het lager en middelbaar onderwijs in de Franse taal gevolgd. Dat was natuurlijk een handicap als ze op bezoek kwamen bij de familie in Okegem vooral voor hun grootouders.

In 1993 ging Alfons met pensioen en was de tijd gekomen dat jongste zoon Johan de teugels in handen nam onder de leiding van vader. De jaren 2000 waren niet zo schitterend meer voor de familie. Op 23 april 2004 overleed Simone na een langdurige ziekte. Momenteel verblijft Alfons nog op het hof en de twee jongste kinderen wonen in een nieuw gebouwd huis rechtover de hofstede. De twee jongens houden zich ook nog met "loonwerk" bezig en hebben zich de nodige machines daarvoor aangeschaft.

4. Raymond Van der Linden

Raymond Van der Linden (geboren Denderwindeke 24 september 1914) huwde op 5 juni 1944 te Okegem met Margaretha Van de Perre (geboren Okegem 27 mei 1915). Zij vertrokken begin 1957 naar een hofstede in Fosses-la-Ville. Raymond Van der Linden was de zoon van Jean-Baptist en Leontine Cieters en woonde op een hof dat aan de Dries te Denderwindeke gelegen was. Zijn vader was reeds overleden toen hij trouwde.

Margaretha (Margriet) Van de Perre was de dochter van Hubertus en Maria Baeyens. Maria was de weduwe van Remi Van Laeren die in 1910 overleed. In het tweede huwelijk zijn vier kinderen geboren August Joseph (1912), Irma Philomena (1913), Maria Margaretha (1915) en Edmond Maurits (1921). Irma trad in het klooster van de Zusters H.H.Harten te Ninove en Edmond werd priester van het bisdom Gent. In het eerste huwelijk van Maria Baeyens met Remi Van Laeren was er een zoon Omer die in 1943 huwde met Clotilde De Coen. Na het huwelijk verbleef het jonge paar te Okegem waar ook hun oudste zoon Jan geboren werd in 1946. Dat jaar was uiterst vruchtbaar want er werden 55 geboorten genoteerd. De volgende zonen Michel (1947), Paul (1949), Elie (1953) en Hubert (1955) werden in het Moederhuis van Ninove op de wereld gezet. Eind de jaren veertig vertrok het gezin naar Denderwindeke en gingen zich vestigen in een hofstede staande en gelegen langs de Dries nr. 17. Dan moet dat in de buurt geweest zijn van het ouderlijk huis van Raymond die het nr. 24 had. Maar dat boerderijtje werd te klein voor het gezin en begin 1957 vertrok de familie naar een groter hof te Fosses-la-Ville, dat gelegen is op de grote baan van Charleroi naar Namen. Naar men mij vertelde moet de verhuis van meubels, beesten en materiaal spectaculair geweest zijn, alles gebeurde met kar en paard. Het moet ook een grote verandering geweest zijn voor de gezinsleden want ze waren de Franse taal niet

machtig en de kinderen moesten nieuwe vriendjes leren kennen. Maar ze beten door en zijn er gekomen.

Een grote tegenslag was het overlijden van vader Raymond in 1989. Hij had meer dan dertig jaar hard gewerkt voor zijn familie. Na de dood van haar man had niemand van de zonen de behoefte om de hofstede over te nemen. Ze hadden immers alle vijf een ander beroep gekozen.
De hofstede werd overgelaten aan een andere boer en moeder Margriet zocht een woonst in het stadje Fosses waar ze de kinderen en kleinkinderen kon opvangen. Dat heeft ze met liefde gedaan tot aan haar overlijden op 19 maart 2007. De kinderen zijn hun Vlaamse roots niet vergeten want de doodsbrieven en gedachtenisprentjes zijn in beide landstalen opgesteld.

ERELEDEN WERKJAAR 2007

Het bestuur dankt alle leden voor hun trouw en belangstelling. In het bijzonder danken we al deze navolgende ereleden zeer hartelijk voor hun steun. Een bewijs dat ze onze vereniging genegen zijn en een warm hart toedragen. Wij wensen jullie allen een vreugdevol en hoopvol 2008.

Van der Perre Christiane, Okegem

Timmermans Paul, Sint-Amandsberg
Van Isterdael Walter, Sint-Katherina-Lombeek
Vernaillen Rita, Ninove
De Vos Rudi - Matthijs, Okegem

De Dobbeleer André, Okegem
Pijcke Jeannine, Okegem
Van Snick Roger, Meerbeke

De Kimpe Willy - Van de Perre, Okegem
De Roeck Rudi, Roosdaal
Van der Speeten Rosa, Itterbeek
Van Eeckhout Willy, Ninove
Van Isterdael Jan, Okegem
Van Snick Gilbert - De Bodt, Okegem
Vernaillen Dirk - Van Antwerpen, Nazareth
Vernaillen Joris, Okegem

Boriau Albert - Van Audenhove, Okegem
De Boitselier Willy, Okegem
De Ridder Marcel, Denderleeuw
De Roeck Frieda, Dworp
Eylenbosch Cyriel, Okegem
Geeroms Wilfried, Okegem

Gies Jan, Brugge
Herssens Oscar, Ninove
Praet Lucien - Van de Perre, Okegem
Servranckx Luc - Van Isterdael, Okegem
Sonck Steven, Iddergem
Strubbe Neron - Hellinckx, Ninove
Van Laeren Maria, Brussel
Van Snick-Ooghe, Ninove
Vercruysse-Duerinck, Okegem
Vernaillen Achiel - Van den Spiegel, Okegem
Vernaillen Paul, Okegem

Asscherickx Frieda, Kortrijk
Asscherickx Guido, Denderleeuw
Cosijns Maurits - Staels, Okegem
De Leeneer Celestina, Okegem
De Saeger Christiane, Okegem
D'Hooge Lucien - Wittenberg Greta, Drongen
Servranckx André - Stammeleer, Okegem

Agneessens Wim - Van de Velde, Antwerpen
Ancaer Elisabeth, Okegem
Appelmans Victor, Okegem
Ardans Jan, Okegem
Arents Bart, Okegem
Asselman Patrick, Okegem
Baeyens Odilon, De Pinte
Barbé Maria, Ninove
Buydens Herman, Okegem
Buydens Luc, Okegem
Callebaut Alfons, E.H., Okegem
Debbaut Gilbert, Okegem
De Bodt Chris, Okegem
De Brabanter Marcel - Cobbaert, Okegem

De Bruyn Florent - Baeyens, Denderleeuw
De Clercq - De Roeck, Ninove
De Clus Jacques, Okegem
De Coster Paul, Ninove
De Deyn Godelieve, Okegem
De Deyn Jan - Van Yper, Kruibeke
De Dier Etienne, Okegem
De Gieter Magda, Okegem
Delagey Godelieve, Okegem
Delagey Paula, Okegem
De Leeuw Jean, Okegem
De Mecheleer - De Roeck, Denderleeuw
De Roeck Hugo - Gies, St.-Kwintens-Lennik
De Strijker Desiré - Milcamps, Okegem
D'Haese Jean, Okegem
Focquet Henri, Okegem
Fonteyn Herman - Broeckaert, Roosdaal
Gies Cyriel, Brakel
Gies Etienne - Baeyens, Sint-Katherina-Lombeek
Gies Lutgarde, Dilbeek
Goubert Marc, Okegem
Grijseels Roger, Ninove
Hellinckx - Van de Velde, Okegem
Helpers Gilbert, Okegem
Helpers Raymond, Liedekerke
Janssens Roger, Brussel
Lambrecht Eddy - Wauters, Okegem
Ledegen André - Wauters, Okegem
Meert Freddy - De Clerck, Okegem
Minner Alfons - Redant, Okegem
Moens - Baeyens, Iddergem
Pauwels - De Smet, Aspelare
Potlood Eliane, Okegem
Renders Gustaaf, Okegem

Reynaert Georges, Okegem
Ronsijn Paul, Okegem
Servranckx Johny - Van de Perre, Okegem
Schietecatte Marie-José, Ninove
Troch William - Broodcoren, Okegem
Van Cauteren Marc - Vernaillen, Okegem
Van Damme Yolande, Okegem
Van den Borre Marc, Gent
Van den Bosch P., Liedekerke
Van den Broeck Freddy - Pauwels, Okegem
Van den Houwe Luc - Van Isterdael, Ninove
Van den Spiegel Georges, Okegem
Van de Perre André, Okegem
Van de Perre Rudolf - Daman, Affligem
Van de Velde Odila, Liedekerke
Van Herreweghen Gerard, Gent
Van Impe Arsene, Denderhoutem
Van Isterdael Luc, Okegem
Van Isterdael Maria, Okegem
Van Oudenhove Fernand, Okegem
Van Santen Frans, Okegem
Van Stappen Thomas, Okegem
Veirman - Montens, Okegem
Veirman - Van der Donck, Okegem
Vernaillen Christiana, Ninove
Vernaillen Danny - Vernaillen, Okegem
Vernaillen Michel, Okegem
Vernaillen Piet, Okegem
Vernaillen - Coppens, Ninove
Vetsuypens Gertrude, Okegem

INHOUD

Okegemse migratie naar Wallonië en Frankrijk 89
Jozef Van der Speeten

Ereleden werkjaar 2007 109